

I denne bygning var der kemilaboratorium fra 1823 til 1890. Her isolerede H.C. Ørsted aluminium for første gang. Fotoet er taget i 1913, ét år før bygningen blev revet ned.

DA DTU BOEDE HJEMME HOS H.C. ØRSTED...

I de tidligste år lå DTU inden for Københavns volde – op og ned af byens øvrige beboere, det være sig såvel prominente professorer som katte.

ANNETTE BUHL SØRENSEN OG LAILA ZWISLER >

Tilbage i 1829 blev Den Polytekniske Lærestanstalt, som Danmarks Tekniske Universitet hed dengang, etableret. Lærestalten lå inden for de københavnske volde mellem Studiestræde og Skt. Peders Stræde og blev indrettet i to af Københavns Universitets

professorgårde. Den Polytekniske Lærestanstalt var nemlig på det tidspunkt en del af universitetet.

Larm fra gaden

Underviseren i maskinlære, professor Ursin, stod for ombygningen af de to

gårde, og han beskrev Lærestaltens indretning i 1830. Ifølge Ursin lå hovedbygningen i Skt. Peders Stræde. På første sal var det store auditorium med plads til mere end 200 mennesker. På kateteret i dette auditorium blev der demonstreret fysiske forsøg. De stude-

Den Polytekniske Læreanstalt mod Skt. Peders Stræde. Læreanstalten ses i midten af billedet.

Kemisk Laboratorium i Skt. Peders Stræde i 1890.

FOTO: TEKNOLOGIHISTORIE DTU

FOTO: BILDEBIBLIOTEK/STAVENBERG

Kort over det indre Københavns nordvestkvarter fra 1840. Den Polytekniske Læreanstalt ligger mellem Studiestræde og Skt. Peders Stræde.

FOTO: KJØBENHAVNS ARKIV

Den Polytekniske Læreanstalt mod Studiestræde. Det var H.C. Ørsteds professorgård.

rende udførte ikke selv eksperimenter som led i undervisningen.

I stueetagen lå et stort kemisk laboratorium samt værksteder til træarbejde. Kælderen husede en smedje, et fileværksted samt en ovn, som forsynede bygningen med varme gennem murede kanaler. På kvisten var samlinger af mineraler og bøger, mens et pumpeværk på loftet forsynede Skt. Peders Stræde med rindende vand, som især var nødvendigt for laboratoriet.

Larm og vibrationer fra gaden påvirkede blandt andet betingelserne for at lave korrekte videnskabelige målinger i bygningerne langs det brolagte Skt. Peders Stræde. I årbog for Københavns Universitet hed det, "at man af Hensyn til Husets Rystelser ofte kunde blive nødt til at vente i flere Timer for at komme til et Resultat."

Professorbolig på første sal

Bygningen ud mod Studiestræde var H.C. Ørsteds professorbolig fra 1823 til 1851. Familien Ørsted boede på første sal. Stueetagen havde de for længst afstået til et auditorium og til den fysiske samling bestående af videnskabelige instrumenter til demonstrationsforsøgene. Ved Læreanstaltens åbning flyttede Fysisk Samling til Skt. Peders Stræde, og lokalerne skulle nu huse Læreanstaltens samling af modeller og tegninger.

Katte må lade livet

Det kemiske øvelseslaboratorium lå i det nærliggende havehus. I modsætning til inden for fysikken var praktiske forsøg for studerende normen inden for kemi. Laboratoriet blev udvidet i forbindelse med oprettelsen af

Den Polytekniske Læreanstalt, så der var plads til nyt udstyr, bl.a. et gasapparat, som forsynede professorgårdene med gas til belysning.

Der gik historier om de kemiske aktiviteter i havehuset. Det fortælles, at en stank af katteurin betød, at mange af kvarterets katte blev indfanget og slået ihjel, indtil man fandt ud af, at stanken stammede fra svovlforbindelser, som opstod i forbindelse med forsøg i kemilaboratoriet. <

! TEKNOLOGIHISTORIE DTU

tager vare på DTU's kulturarv og sikrer bevaringsværdige genstande og arkivalier for eftertiden. Læs mere på www.historie.dtu.dk